

Stichting Kunst & Historisch Bezit ABN AMRO

Jaarverslag 2016

Inhoud

- ▶ Voorwoord 4
- ▶ Bestuur en Raad van Advies 5
- ▶ Activiteiten Stichting en Afdeling Archief, Kunst & Historisch Bezit 2016 6
- ▶ Staat van baten en lasten 2016 10
- ▶ Voorgenomen bestedingen 2017 10
- ▶ Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten 2016 en de voorgenomen bestedingen 2017 12
- ▶ Appendix: Aankopen 2016 14
- ▶ Afgebeelde foto's en kunstwerken 14

Voorwoord

Als een van de oudste en grootste banken van Nederland heeft ABN AMRO een indrukwekkende collectie kunst en historische objecten verzameld. De kunstcollectie van ABN AMRO is altijd een afspiegeling geweest van hedendaagse kunstontwikkelingen en de historische collectie geeft een brede afspiegeling van ons verleden.

De verzameling kunst en historische objecten van ABN AMRO in stand houden, beheren en uitbreiden: dat is de doelstelling van de Stichting Kunst & Historisch Bezit ABN AMRO. De stichting ziet de collectie als een onderdeel van ons nationale erfgoed en maakt haar zo veel mogelijk toegankelijk voor een breed publiek. Bijvoorbeeld door kunstwerken en historische voorwerpen in gebouwen van de bank te exposeren en materiaal beschikbaar te stellen voor onderzoek. Ook worden objecten in bruikleen gegeven aan toonaangevende musea en andere instellingen.

Voor de ABN AMRO collectie is 2016 een mooi jaar geweest. Na de herstart van het actualiseren van de collectie kunst in 2014 en de uitreiking van de ABN AMRO Kunstprijs in 2015 alsook diverse activiteiten met de historische collectie, is deze lijn in 2016 voortgezet. Er heeft een presentatie plaatsgevonden met werken uit de historische collectie in de ABN AMRO lounge op de TEFAF, de tentoonstelling *All Paintings Are Uneven* is gestart in het ABN AMRO hoofdkantoor en de tentoonstelling *Reclining Nude With a Man Playing the Guitar* van Marijn van Kreij, winnaar van de zesde ABN AMRO Kunstprijs, is geopend in de Hermitage Amsterdam. Er zijn mooie en interessante aankopen gedaan van jong en gerenommeerd talent voor de kunstcollectie en prachtige werken, zowel kunst als historisch, in bruikleen gegeven aan musea.

De trappenhuizen van het hoofdkantoor aan de Foppingadreef in Amsterdam zijn ingericht met historische blow-ups en er zijn zo'n vijftig inrichtingen gedaan in ABN AMRO kantoren uit de collectie van Kunst & Historisch Bezit. Tot slot zijn er diverse artikelen geschreven en gepubliceerd over bancair-historische onderwerpen. Deze activiteiten worden uitgevoerd zodat niet alleen klanten, medewerkers en bezoekers van de bank, maar iedereen in de samenleving volop van de collectie kan genieten.

Kunst kan kwaliteit, verbeeldingskracht en eigenheid toevoegen aan een kantooromgeving in ontwikkeling. Onze historie laat ons beseffen waar we vandaan komen en wat onze wortels zijn. Juist in deze tijd van vernieuwing en verandering kan de ABN AMRO collectie een bron van inspiratie zijn voor klanten, bezoekers en medewerkers. Het is dan ook met gepaste trots dat dit jaarverslag aan de buitenwereld wordt gepresenteerd, waarin in meer detail te lezen is welke activiteiten zijn ontplooid en wat hiervan de resultaten zijn.

Kees van Dijkhuizen

Voorzitter Raad van Bestuur ABN AMRO

Voorzitter Stichting Kunst & Historisch Bezit ABN AMRO

Bestuur en Raad van Advies

In 2016 werd het bestuur van de Stichting gevormd door de hierna genoemde personen:

- J.G. Wijn, voorzitter
- H. Pielkenrood, secretaris-penningmeester
- H.T.H.M. ten Brink
- D.J.M. Casalod Brakenhoff
- G.J. Meppelink (afgetreden 1 april 2016)
- M.R. van Rijt (toegetreten 1 april 2016)
- S.M.A.E. Zonneveld-Ebbutt

De Raad van Advies van de Stichting bestond gedurende het verslagjaar uit:

- P.J. Kalff
- R.W.J. Groenink
- J.C.M. van Rutte
- F.J. van Lanschot († 13 januari 2016)

Het secretariaat voor het bestuur werd gevoerd door:

- M.M.F. Heijne

Het secretariaat voor de Raad van Advies werd gevoerd door:

- J.C. Milius.

Het bestuur van de Stichting heeft in 2016 vier keer vergaderd: op 22 maart, 21 juni, 27 september en 15 december. Alle vergaderingen werden gehouden in het hoofdkantoor aan de Gustav Mahlerlaan in Amsterdam. De vergadering van 15 december vond plaats in aanwezigheid van de Raad van Advies.

Activiteiten Stichting en Afdeling Archief, Kunst & Historisch Bezit 2016

Jan Dibbets, Colour Study C1 t/m C4. In tentoonstelling: Jan Dibbets - New Colour Studies, Stedelijk Museum, Amsterdam

(a) Stichtingsvergaderingen: belangrijkste thema's

In de Stichtingsvergaderingen kwam een aantal onderwerpen aan de orde, waarvan de volgende de belangrijkste waren:

1. Presentatie nieuwe aankopen
2. Evaluatie hernieuwde uitreiking van de ABN AMRO Kunstprijs
3. Uitreiking van de ABN AMRO Kunstprijs 2016 en opening tentoonstelling
4. Kunst & Historisch Bezit in relatie tot de bouw van Circl op het Gustav Mahlerplein
5. Start project E-depot t.b.v. Historisch Archief
6. Focus aanbrengen binnen taken van de afdeling K&HB
7. Vervolg op het rechtsvoorgangersprogramma als extern onderzoek via de UvA/UU
8. Aanpassing en vastlegging 'Collectieplan K&HB, versie 2.0'
9. Uitgave *25 jaar geschiedenis schrijven*
10. De voortzetting van het veilingtraject voor optimalisatie van de collecties
11. De voortgang op het gebied van huisvesting, audit en financiën

(b) Afdeling Archief, Kunst & Historisch Bezit: bezetting en belangrijkste ontwikkelingen/activiteiten

Personeel

In 2016 bestond de vaste bezetting uit: Margriet Heijne (hoofd Archief, Kunst & Historisch Bezit), Ton de Graaf (bedrijfshistoricus), Danila Cahen (curator Kunst), Jaap-Jan Mobron (medewerker exposities en publicaties), Dick Wijmer (archivaris), Dave Lazoe (collectiebeheerder) en Maarten Spaans (medewerker support).

Naast de vaste bezetting hebben in 2016 drie collega's een aantal uren bij de afdeling gewerkt in het kader van re-integratie, een terugkeerregeling of de regeling voor mensen met een arbeidsbeperking. Daarnaast werd, onder meer in het kader van de inrichting van kamers alsook beheer en behoud voor de historische collecties, gebruik gemaakt van tijdelijke, externe medewerkers.

Een aantal vrijwilligers (gepensioneerden) is actief

onder regie van de afdeling. Het bestuur is zowel de vaste bezetting van de afdeling als de vrijwilligers zeer erkentelijk voor het werk dat wordt verricht voor het beheer en behoud van de collectie als ook de externe activiteiten om de collectie onder de aandacht te brengen van medewerkers en klanten.

Belangrijkste ontwikkelingen afdeling Kunst & Historisch Bezit

Het jaar 2016 stond in het teken van consolidatie van de hernieuwde activiteiten binnen de Stichting. Het 'Collectieplan K&HB' waarin de visie, missie, doelstellingen en bedrijfsvoering van de afdeling wordt beschreven, heeft een revisie ondergaan. Stagiaire Elise van der Geest is een onderzoek gestart naar de bedrijfsmatige inzet van het onderdeel Historisch Bezit binnen ABN AMRO. Hier zal in 2017 verder op worden doorgebouwd. In 2016 is het veilingtraject voortgezet en zijn moderne kunstwerken ingebracht ter veiling. Dit betekent dat het grootste deel van het veilingproject is afgerond.

De locatie in Almere is de thuisbasis van de afdeling Archief, Kunst & Historisch Bezit. Er worden mogelijkheden onderzocht voor een geklimatiseerd depot op een centrale locatie.

Activiteiten van de afdeling

Vermeldenswaard zijn de volgende zaken:

Bruiklenen

6 afzonderlijke bruiklenen waaronder aan:

- Arcam, architectuurinstituut Amsterdam; tentoonstelling 30 jaar Amsterdamse architectuur
- Stedelijk Museum, Amsterdam; solotentoonstelling Jan Dibbets
- Beleggingsfair Amsterdam; over geschiedenis effectenhandel
- Museum Beelden aan Zee, Scheveningen; solotentoonstelling Hieke Luik
- Cobramuseum, Amstelveen; twee afzonderlijke tentoonstellingen
- Nederlands Zilvermuseum, Schoonhoven; tentoonstelling over kronen en kroningsrituelen

Rondleidingen

- 41 kunst rondleidingen (19 door externe rondleiders, 9 door vrijwilliger en 13 door curator Kunst)
- 12 historische rondleidingen (door medewerker Publicaties en bedrijfshistoricus) waaronder
- Kunst- en architectuur rondleidingen in het kader van Open Torendag 2016
- Kunst rondleidingen door curator Kunst in Hermitage Amsterdam voor ABN AMRO Kunstprijs
- Rondleidingen door de ABN AMRO stand op de TEFAF, Maastricht (63 door externe rondleiders en 50 door bedrijfshistoricus)

Publiciteit

- ABN AMRO Kunstprijs 2016 met persbijeenkomst en publicatie *Reclining Nude with a Man playing the Guitar* van winnaar Marijn van Kreijl. Film-item over kunstenaar op de website ABN AMRO, intranet, Connection en verspreid via social media (facebook, twitter, instagram)
- 10 recensies en artikelen over ABN AMRO kunstcollectie en Kunstprijs in verschillende kranten en kunsttijdschriften
- Bert Bakker, Ton de Graaf, Dick Wijmer: 'Archiefbeheer in de praktijk bij de ABN AMRO Bank', in: *Archiefbeheer in de praktijk*
- Jaap-Jan Mobron, 'Bancaire monumenten', in: *Erfgoedmagazine*
- Michiel Nolst Trenité, Ton de Graaf, Jaap-Jan Mobron: *25 jaar geschiedenis schrijven*
- Piet Geljon, Ton de Graaf, 'Dutch colonial and imperial banking: different ways of entry and exit', in: *Colonial and Imperial Banking History*
- Jaap-Jan Mobron, Ton de Graaf: *Firm Foundations ABN AMRO Greater China 1903-2016*
- Jaap-Jan Mobron, 'Wij dienen de N.H.M.', in: *Fotografisch geheugen. 25 jaar verenigde zorg voor fotografisch erfgoed. Jubileumuitgave ter gelegenheid van 25 jaar Nederlands Foto Genootschap*

Tentoonstellingen & inrichtingen

- 23 kamers, 21 afdelingen, 3 tentoonstellingen/ inrichtingen of uithuizingen waaronder:
- Wandelgang en het Digital House in ABN AMRO hoofdkantoor aan de Foppingadreef Amsterdam, gecombineerde inrichting Kunst/Historisch Bezit
- Serie historische foto's als blow-ups in trappenhuizen Foppingadreef Amsterdam
- Private Banking kantoor op Koningskade, Den Haag
- 4 pilot inrichtingen Private Banking kantoren in nieuwe huisstijl
- Ontmanteling van de inrichtingen in de panden Den Haag, Kneuterdijk en Zwolle, Grote Voort
- Tentoonstelling en publicatie over schilderkunst anno nu, getiteld *All Paintings Are Uneven*
- Historisch bankkantoor in het Innovation Center, hoofdkantoor Gustav Mahlerlaan
- Tentoonstelling *Reclining Nude with a Man playing the Guitar* van Marijn van Kreijl, winnaar ABN AMRO Kunstprijs 2016, in de Hermitage
- Inrichting uit de collectie Historisch Bezit ABN AMRO-stand TEFAF 2016

Beheer & behoud

- Fotografieopdracht huidig bankbedrijf Bert Verhoeff ter aanvulling op de historische fotocollectie (doorloop in 2017)
- Digitalisering 350 historische beeld- en geluidsbanden
- Afronding digitalisering jaarverslagen ABN AMRO-voorgangers
- Verschillende restauraties waaronder twee werken van Robert Zandvliet en een groot beeld van Barbara Nanning door de kunstenaar
- Verwijdering, restauratie en opslag of tijdelijke beschermingsconstructie van verschillende kunstwerken rondom het hoofdkantoor in verband met de bouw van Circl. De kunstwerken worden herplaatst in de nieuw aangelegde tuin van Circl

Nieuwe aanwinsten

In de appendix een lijst met de 23 nieuwe aanwinsten Kunst van 2016.

Staat van baten en lasten 2016

Baten

Verkoopopbrengsten (bruto)	38.500,00
Rentebaten	157,87
Uitkering verzekering	4.400,00
Sponsorbaten (ABN AMRO Bank NV)	200.000,00
Subtotaal baten	243.057,87

Lasten

Aankoop kunstwerken	143.191,59
Veilingkosten	5.760,00
Kunstprijz 2016	14.650,00
Naheffing Belastingdienst	1.230,00
Bankkosten	173,50
Subtotaal lasten	165.007,09
Resultaat 2016	78.050,78

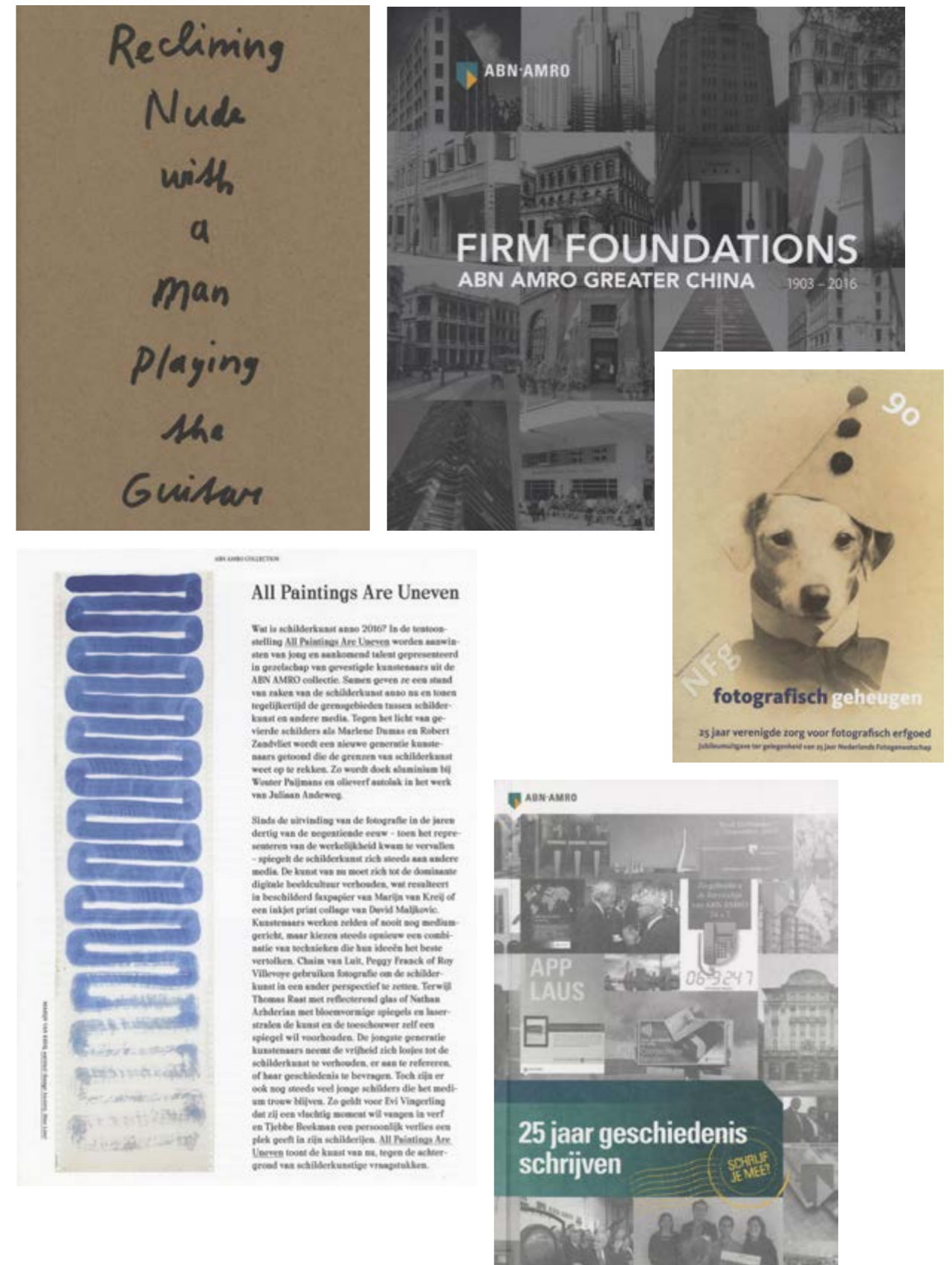
Voorgenomen bestedingen 2017

Baten

Verkoopopbrengsten	30.000,00
Rentebaten	200,00
Sponsorbaten (ABN AMRO Bank NV)	200.000,00
Subtotaal baten	230.200,00

Lasten

Aankoop kunstwerken	200.000,00
Veilingkosten	6.000,00
Kunstprijz 2017	10.000,00
Publicatie Historisch Bezit	20.000,00
Bankkosten	175,00
Subtotaal lasten	236.175,00

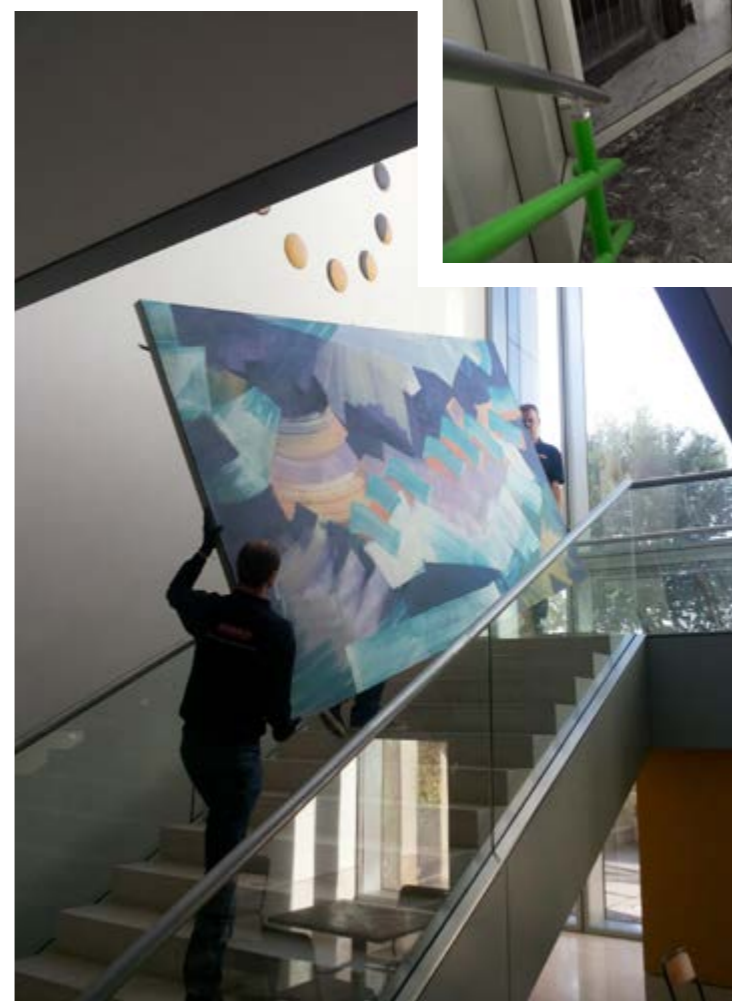

Toelichting op de staat van baten en lasten 2016 en de voorgenomen bestedingen 2017

Het jaar 2016 was het vierde waarin op tamelijk grote schaal met name kunstwerken zijn afgestoten. De totale bruto opbrengst in 2016 was €44.260,00, waarvan na aftrek van de aan de veilingen gerelateerde kosten ad €5.760,00, een netto opbrengst van €38.500,00 resteerde. Voor nieuwe aankopen is een bedrag van €143.191,59 uitgegeven.

De voorgenomen bestedingen bevatten diverse vergelijkbare onderdelen als afgelopen jaar zoals de nieuwe aankopen en de Kunstprijs 2017. Nieuw is de uitgave van een publicatie vanuit Historisch Bezit over de Nederlandsche Bank voor Zuid Afrika. Dit boek is onderdeel van een programma om rechtsvoorgangers van ABN AMRO te beschrijven en documenteren.

De afdeling Audit heeft geconstateerd in juni 2017 dat de in de Staat van Baten & Lasten verantwoorde inkopen en verkoopopbrengsten (en daarbij behorende veilingkosten) hebben kunnen herleiden met mutaties op de bankrekeningen.

Appendix: Aankopen 2016

In totaal 23 aankopen:

Juliaan Andeweg

Lying underneath the moon, 2016

Juliaan Andeweg

And that girl you always talk about, 2016

Maria Barnas

Rhubarb Rhubarb, #01, 2016

Maria Barnas

Home, #01, 2016

Persijn Broerson & Margit Lukács

HD-film Establishing Eden, 2015

Peggy Franck

Of naked ground III (p), 2016

Klemen Ilovar

Method nummers 1, 2, 3, 4, 11, 13, 19 en 24 uit de serie Quick and Easy, 2016

Saskia Noor van Imhoff

#+24.03, 2016

Marijn van Kreijl

untitled (Picasso, The Artist, and his Model, 1964), 2013

Marijn van Kreijl

untitled (Gunta Stölzl, Entwurf für einen Läufer, 1923), 2014

Marijn van Kreijl

untitled (Range Anxiety, Blue Line), 2015

Danielle Kwaaitaal

Après nous le Déluge-Averse, 2015

Chaim van Luit

Lost Valley 1 en 2, 2016

David Maljkovic

Vignettes, 2016

Femmy Otten

Eyes on the Horizon, no. 1, 2016

Wouter Paijmans

Bitter Sweet, 2016

Florian & Michael Quistrebert

Overlight S4E4, 2016

Thomas Raat

Archetypes and Residues; back, 2016

Sarah van Sonsbeek

One bar of gold, dripped #1, 2016

Roy Villevoe

tweeluik Making of Madonna, 2007

Evi Vingerling

zonder titel, 2016

Evi Vingerling

zonder titel, 2016

Evelyn Taocheng Wang

Pummelos become yellow and thick, they become sweet and succulent, 2016

Afgebeelde foto's en kunstwerken:

- ▶ omslag: *Ooievaar* van Jan Roeland. Foto Bert Verhoeff
- ▶ pp. 2/15: tentoonstelling *Reclining Nude with A Man Playing the Guitar* van kunstenaar Marijn van Kreijl, Hermitage Amsterdam. Foto Peter Cox
- ▶ p. 5: K.P. van der Mandele van Charlotte van Pallandt en *Gezicht op de Plaats in Den Haag* van Joris Abrahamsz. van der Haagen. Foto Design Studio Wolterinck
- ▶ p. 6: *Colour Study C1 t/m C4* van Jan Dibbets in tentoonstelling *Jan Dibbets - New Colour Studies*, Stedelijk Museum, Amsterdam. Foto G.J. van Rooij
- ▶ p. 9, links boven: tentoonstelling *All Paintings Are Uneven*, v.l.n.r. werk van Robert Zandvliet, Wouter Paijmans en Marijn van Kreijl. Foto G.J. van Rooij
- ▶ p. 9, rechts boven: foto Bert Verhoeff
- ▶ p. 9, links midden: *Lara Barrymore as Miffy* van Inez van Lamsweerde. Foto Bert Verhoeff
- ▶ p. 9, midden onder: Joop Wijn, opening tentoonstelling Marijn van Kreijl, winnaar ABN AMRO Kunstprijs 2016, *Reclining Nude With a Man Playing The Guitar*, Hermitage Amsterdam, 2016. Foto Marinus Toorman
- ▶ p. 12: *Gezicht op de Hofvijver* (links) en *Gezicht op de Plaats in Den Haag* van Gerrit Adriaensz. Berckheyde. Kantoor Koningskade ABN AMRO Den Haag
- ▶ p. 13, links boven en rechts midden: foto's Bert Verhoeff
- ▶ p. 13, links onder: *Zonder Titel* (2005) van Robert Zandvliet.

